

Kamil Opara

ORCID 0009-0004-4047-6924

Łukasz Zamęcki

ORCID 0000-0002-2135-6415

Polityka zagraniczna Chińskiej Republiki Ludowej w 2025 r.: konsekwentne dążenie Pekinu do reorganizacji porządku międzynarodowego

Kompleksowa analiza kluczowych koncepcji, trendów, ale i działań praktycznych polityki zagranicznej ChRL w 2025 r. napotyka ograniczenia wynikające przede wszystkim z jej globalnego zasięgu, rozbudowanego instrumentarium, intensywności relacji dwustronnych i wielostronnych z licznymi państwami oraz rozdźwięku między deklaracjami a rzeczywistymi strategiami. Ze względu na te uwarunkowania, a także rygory objętościowe *Rocznika Strategicznego*, konieczne było dokonanie selekcji podejmowanych zagadnień. W konsekwencji autorzy niniejszego rozdziału dobrali aspekty chińskiej polityki zagranicznej do analizy na podstawie dwóch kryteriów: istotności dla porządku międzynarodowego oraz europejskiego (w tym polskiego) punktu widzenia. Mając ten kontekst na uwadze, uwzględnili: 1) politykę ChRL wobec Stanów Zjednoczonych (relacje dwóch największych potęg światowych); 2) wzmacnianie partnerstwa z Rosją (chińsko-rosyjski tandem skierowany przeciwko Zachodowi); 3) chińską dyplomację multilateralną (angażującą państwa Globalnego Południa, wespół z którymi Chiny promują swoją wizję ładu międzynarodowego); 4) relacje ChRL i Unii Europejskiej (bezpośredni wpływ na sytuację bezpieczeństwa, polityczną, gospodarczą Polski). W ramach tych kierunków polityki zagranicznej ChRL omówione zostały wybrane obszary tematyczne.

Koncepcja i cele polityki zagranicznej ChRL w 2025 r.: w kierunku reorganizacji porządku międzynarodowego

Polityka zagraniczna Chińskiej Republiki Ludowej w 2025 r. była kontynuacją i dalszym wzmocnieniem kursu konsekwentnie realizowanego przez

przewodniczącego Xi Jinpinga, wpisującego się w jego strategiczną wizję przywrócenia Chinom należnej im roli w systemie międzynarodowym. Narracje i działania strategiczne Chin były powiązane z polityką zagraniczną ukierunkowaną na modyfikację porządku międzynarodowego, który Pekin interpretuje i przedstawia jako niesprawiedliwy wobec Chińskiej Republiki Ludowej (oraz wielu państw Globalnego Południa), zdominowany przez Stany Zjednoczone, ich sojuszników i partnerów. W tej perspektywie porządek ów powinien zostać przekształcony przez wprowadzenie systemowej wielobiegunowości, w której Chiny odgrywałyby główną rolę.

Założenia programowe chińskiej polityki zagranicznej nie uległy głębokim przekształceniom względem tych z poprzednich lat, które przybliżył Rafał Wiśniewski w ubiegłorocznym numerze *Rocznika Strategicznego*¹. Fundamenty koncepcyjne strategii zagranicznej Pekinu można zarysować m.in. na podstawie też powtarzanych w wystąpieniach najwyższych przedstawicieli chińskich władz partyjno-państwowych, z Xi Jinpingiem na czele. Postępująca personalizacja, centralizacja i koncentracja władzy w chińskim systemie politycznym sprawiły bowiem, że słowa Xi funkcjonują jako dominujący paradygmat polityczno-ideologiczny (*vide* tzw. myśl Xi Jinpinga dotycząca dyplomacji).

Punktem wyjścia konceptualizacji chińskiej polityki zagranicznej jest diagnoza o nastaniu „trudnych czasów” w stosunkach międzynarodowych, postrzeganych przez Pekin jako okres postępującej erozji prymatu Zachodu oraz równoczesnego, konsekwentnego wzrostu znaczenia Wschodu². W tym pełnym wyzwań i burzliwym świecie Chiny mają promować pokój, współpracę (z niemal każdym państwem), stać na straży sprawiedliwości oraz budować harmonię³. Głoszą otwarcie na „obopólnie korzystną kooperację” z szerokim katalogiem partnerów, podkreślając przy tym, że przynosi ona wymierne rezultaty wtedy, gdy realizowana jest zgodnie z chińskimi zasadami i wartościami (np. pięć zasad pokojowego współistnienia).

W chińskiej narracji harmonijny ład międzynarodowy wspierający bezpieczeństwo międzynarodowe zakłada respektowanie uprawnionych interesów

¹ Zob. R. Wiśniewski, „Polityka zagraniczna ChRL w 2024 r. a »strategiczny wielokąt« współpracy i rywalizacji mocarstw”, *Rocznik Strategiczny 2024/25*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2025, s. 332–340.

² R.N. Haass, C. Kupchan, „The new concert of powers. How to prevent catastrophe and promote stability in a multipolar world”, *Foreign Affairs*, 23 marca 2021 r., <https://www.foreignaffairs.com/articles/world/2021-03-23/new-concert-powers>, 23 marca 2021 r. (dostęp: 2.12.2025).

³ Por. np. „Chinese President Xi Jinping’s 2026 New Year message”, https://english.www.gov.cn/news/202512/31/content_WS695522f3c6d00ca5f9a085fe.html, 31 grudnia 2025 r. (dostęp: 20.01.2026) oraz „Opening up new horizons for major-country diplomacy with Chinese characteristics at a crucial historical juncture. Keynote speech by H.E. Wang Yi at the symposium on the international situation and China’s foreign relations”, https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/wjzbzd/202512/t20251230_11790616.html, 30 grudnia 2025 r. (dostęp: 3.01.2026 r.). Zob. też R. Wiśniewski, *op. cit.*, s. 338–339.

bezpieczeństwa państw. Pekin nie definiuje jednak kryteriów uzasadniania tych interesów, co pozwala na selektywne ich stosowanie – czego przykładem jest reprodukowanie rosyjskiej narracji o przyczynach konfliktu z Ukrainą i jednocześnie marginalizowanie interesów bezpieczeństwa Ukrainy.

Kluczowe dla Chin pozostają ich relacje ze Stanami Zjednoczonymi, stanowiące *de facto* punkt odniesienia do wszelkich innych kierunków aktywności międzynarodowej⁴. Relacje te zbudowane są na sprzeciwie wobec amerykańskiej polityki hegemonicznej, postrzeganej jako oparta na przymusie, destabilizująca ład międzynarodowy oraz odzwierciedlająca myślenie zimnowojenne⁵. Chiny krytykują dominację USA, zwiastując jej upadek i twierdzą, że unilateralizm i hegemonizm nie znajdują wśród społeczności międzynarodowej poparcia, a świat wielobiegunowy (z większym udziałem państw dotąd niedoreprezentowanych) właśnie się tworzy (ChRL identyfikuje się jako siła napędowa tego procesu).

Pewna ewolucja koncepcyjna relacji międzynarodowych ChRL zaszła natomiast w 2025 r. w odniesieniu do spraw globalnej gospodarki. Pekin wzmocnił pozycjonowanie się jako obrońca liberalizmu gospodarczego (którego gospodarka chińska w istocie stała się wielkim beneficjentem), w opozycji do amerykańskiego protekcyjizmu gospodarczego i polityki cel. Różnorodne negatywne trendy Chiny nazywały komplikacjami dla ekonomicznej globalizacji świata. Dlatego w ich przekonaniu nadszedł czas wyboru między otwartością a izolacjonizmem⁶.

Ponadto ChRL promuje „społeczność o wspólnym przeznaczeniu dla ludzkości”, czyli inkluzywną wizję świata, która może być rozumiana jako „próba rozwiązania wspólnych problemów stojących przed ludzkością, a zarazem innowacja w chińskim stylu, ukierunkowana na realizację dobrobytu i rozwoju całej ludzkości”⁷. Treść tej koncepcji mają wypełniać w opinii Pekinu chińskie globalne projekty reformatorskie: Inicjatywa Pasa i Szlaku, Globalna Inicjatywa Rozwoju, Globalna Inicjatywa Bezpieczeństwa, Globalna Inicjatywa Cywilizacyjna, Globalna Inicjatywa Zarządzania Sztuczną Inteligencją i – *novum* (ogłoszona w 2025 r.) – Globalna Inicjatywa Zarządzania. Wielokrotne podkreślanie otwartości na dialog i krytyka selektywnych sojuszy (w domyśle lub wprost – pod egidą USA) sugeruje chińską gotowość do podejmowania tematów i rozwiązań na forach wielostronnych, w formatach konsultacyjnych itp.

⁴ Tak też D. Mierzejewski, P. Ciborek, M. Chatys, „Wyzwania dla chińskiej dyplomacji w 2023 roku: Ukraina, Bliski Wschód i Azja Południowo-Wschodnia”, *Rocznik Strategiczny 2023/24*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2024, s. 261.

⁵ R. Wiśniewski, op. cit., s. 340.

⁶ „Opening up new horizons...”, op. cit.

⁷ Enfu Cheng, Xia Lu, „Building a community with a shared future for humanity through China's six global initiatives”, *International Critical Thought* 2024, t. 14, nr 2, s. 159.

Chiny pragmatycznie uznają się także za lidera Globalnego Południa (ChRL jako „największe rozwijające się państwo”) – państw poszukujących lepszych warunków rozwoju i większej sprawczości międzynarodowej w kontrze wobec Zachodu. Jednocześnie Pekin deklaruje brak jakichkolwiek intencji hegemonicznych, wspieranie inkluzywności, ochrony klimatu, stabilności międzynarodowej, rządów prawa, wzmocnionej roli Organizacji Narodów Zjednoczonych⁸. Pekin tym samym zamierza dążyć do wprowadzenia wielobiegowości systemu i demokratyzacji stosunków międzynarodowych (co trzeba interpretować jako degradację dominującej roli USA oraz wzmocnienie statusu innych „biegunów”, zwłaszcza chińskiego) w odpowiedzi na oczekiwania państw Globalnego Południa (i licząc na ich wsparcie)⁹. W tym celu prowadzi wzmózoną dyplomację multilateralną, rozwijając i tworząc różnorodne formaty współpracy, często uzupełniające/alternatywne wobec dotychczasowych, takie jak nowa Międzynarodowa Organizacja Mediacji.

Relacje chińsko-amerykańskie: cła, druga kadencja Trumpa i globalna niepewność

Przeciwdziałanie systemowej dominacji Stanów Zjednoczonych na arenie międzynarodowej stanowi fundamentalny cel polityki zagranicznej ChRL. To dążenie nie uległo zmianie w 2025 r., natomiast fakt ponownej prezydentury Donalda Trumpa musiał wywołać pewne korekty w polityce Chin wobec USA. Retorycznie Pekin akcentował wobec USA konieczność zarówno współpracy, jak rywalizacji, dopuszczając konfrontację w obronie chińskich interesów narodowych¹⁰. Odzwierciedlało to ambicję Xi Jinpinga „układania się” z administracją Trumpa, a jednocześnie konsekwentnego budowania swojej pozycji partnera o równym statusie globalnym. W praktyce dominował raczej drugi kurs – tzn. Chiny testowały granice reakcji amerykańskich, stosując swoje narzędzia asertywnie, zarazem jednak działając reaktywnie. Dynamika rywalizacji chińsko-amerykańskiej w 2025 r. nie doprowadziła do jednoznacznej przewagi którejkolwiek ze stron¹¹.

⁸ M. Przychodniak, „Świat według ChRL. Chińskie plany wobec społeczności międzynarodowej”, *PISM Strategic File*, nr 2(136), 16 stycznia 2024 r., <https://www.pism.pl/publications/the-world-according-to-china-the-chinese-plans-for-a-new-international-community> (dostęp: 20.12.2025).

⁹ R. Wiśniewski, op. cit., s. 340.

¹⁰ C. Soong, „Art of the struggle meets great power competition: Beijing’s approach to Trump 2.0”, *MERICs*, 17 grudnia 2025 r., <https://merics.org/en/comment/art-struggle-meets-great-power-competition-beijings-approach-trump-20> (dostęp: 27.12.2025).

¹¹ „Jaki był 2025 rok? Czego możemy się spodziewać w 2026 roku? Podsumowanie i prognozy”, Podcast OSW, Spotify, 31 grudnia 2025 r., <https://www.youtube.com/watch?v=MUCHk9-xoc0> (dostęp: 2.01.2026).

Relacje bilateralne zdominowane zostały przez kolejne odsłony konfliktu handlowego, który rozpoczął 2 kwietnia 2025 r. Donald Trump, ogłaszając nałożenie cel na cały amerykański import, w tym w wysokości aż 34% na produkty z ChRL. Strona chińska wprowadziła cła odwetowe w obronie własnych interesów gospodarczych i w celu wysłania asertywnego sygnału politycznego. Spór handlowy następnie eskalował, naruszając przewidywalność międzynarodowego obrotu towarowego. W pewnym momencie cła nałożone przez USA na Chiny wyniosły 145%, chińskie zaś osiągnęły poziom 125% (choć wprowadzono pewne ograniczenia w odniesieniu do szczególnych kategorii dóbr, co świadczyło o obustronnej dotkliwości tej „wymiany ciosów”). Po serii wzajemnych restrykcji wnioskować można było o zwiększonej – w porównaniu z chińsko-amerykańską wojną handlową za czasów pierwszej prezydentury Trumpa – asertywności Pekinu, co z kolei dowodzi jego silnej pozycji negocjacyjnej *vis-à-vis* Waszyngtonu.

Pekin jednakże dostrzegł negatywne skutki konfliktu handlowego z USA dla swojej gospodarki – bazującej na eksporcie – podobnie zresztą jak Amerykanie, którzy wedle chińskiego *China Daily* mieli „nie docenić odporności chińskiej gospodarki”¹² (na presję celną). Dlatego rozpoczęto negocjacje z pierwszą rundą 10 maja 2025 r. w Genewie. W rezultacie strony zgodziły się na redukcję cel¹³. Kolejne rozmowy odbywały się m.in. w Londynie i Sztokholmie. Mimo to konflikt trwał (np. chińska decyzja dotycząca licencji eksportowych w sektorze metali ziem rzadkich czy ograniczenie współpracy z firmami zagranicznymi z kapitałem chińskim przez USA).

Kulminacyjnym momentem tej batalii gospodarczej było – pierwsze za drugiej prezydentury Trumpa – spotkanie osobiste przywódców obu państw, które odbyło się 30 października w południowokoreańskim Pusanie na marginesie szczytu APEC. Rozmowa przyniosła tymczasowe odprężenie, ale nie rozwiązała problemów strukturalnych obu potęg. Pozwoliła zyskać na czasie – stanowiła element realizacji paradoksalnie zbieżnych strategii obu stron, polegających na stopniowym ograniczaniu wzajemnych zależności, tj. chińskiego uzależnienia od importu zaawansowanych technologii (w tym AI) z USA i amerykańskiego – od chińskich dostaw surowców i komponentów kluczowych dla sektorów strategicznych¹⁴. Chiny potwierdziły

¹² M. Zhao, „Steering Sino-US relations in the right direction”, *China Daily*, 21 stycznia 2026 r., <https://www.chinadaily.com.cn/a/202601/21/WS697026cba310d6866eb34db2.html> (dostęp: 22.01.2026).

¹³ Zob. „Joint Statement on U.S.-China Economic and Trade Meeting in Geneva”, 12 maja 2025 r., <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/2025/05/joint-statement-on-u-s-china-economic-and-trade-meeting-in-geneva/> (dostęp: 22.01.2026).

¹⁴ Tak M. Kalwasiński, „Spotkanie Trump–Xi. Kruchy rozejm na niejasnych warunkach”, *Analizy OSW*, 4 listopada 2025 r., <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2025-11-04/spotkanie-trump-xi-kruchy-rozejm-na-niejasnych-warunkach> (dostęp: 23.01.2026); M. Przychodniak, „Bez przełomu w relacjach USA i Chin po rozmowie Xi-Trump”, *Komentarz PISM*, nr 74,

zawieszenie na rok implementacji ogłoszonych na początku października surowych restrykcji wobec eksportu surowców krytycznych kluczowych dla amerykańskiej produkcji i sektora obronnego (USA zinterpretowały to zaś jako powrót do okresu przed środkami powziętymi w 2023 r.), a także zobowiązały się podjąć działania w celu ograniczenia handlu fentanylem i otworzyć rynek na amerykańską soję i inne produkty rolne. Waszyngton obniżył cła na chińskie towary z 20 do 10% i zrezygnował z rozszerzania listy podmiotów objętych restrykcjami¹⁵. Różnice w komunikatach obu stron – m.in. bardziej wyważony komunikat chiński wskazujący na konieczność efektywnej implementacji porozumienia *versus* amerykański wieszczący historyczny sukces i przełom w relacjach dwustronnych (w nowej według Trumpa odsłonie – „G2”) – sugerują ryzyko powrotu do eskalacji sporu handlowego.

Podczas rozmowy ustalono, że w kwietniu 2026 r. prezydent Trump złoży wizytę w Chinach, a na jesieni tego samego roku Xi Jinping przybędzie do USA. Ta informacja zwiastowała ustabilizowanie dialogu chińsko-amerykańskiego na najwyższym szczeblu i obustronne wysiłki na rzecz pragmatycznego zarządzania stosunkami bilateralnymi.

Następnie Xi rozmawiał telefonicznie z Trumpem 24 listopada. Prócz wzmiankowania w komunikacie opublikowanym przez chińskie MSZ udanych rozmów w Pusanie i podtrzymania „pozytywnej stabilnej i pozytywnej trajektorii” dwustronnych relacji wyraźnie podkreślono sprawę Tajwanu (wpisując ją w powojenny porządek międzynarodowy – „Chiny i USA walczyły ramię w ramię przeciwko faszyzmowi i militarystyce”) oraz „kryzysu” w Ukrainie (deklarację poparcia wysiłków pokojowych należy odczytywać w kontekście ówczesnych intensywnych działań mediacyjnych Trumpa)¹⁶. Rozmowa posłużyła podniesieniu sprawy Tajwanu, naciskowi na stronę amerykańską co do wywiązywania się z ustaleń sprzed miesiąca, zasygnalizowaniu sprzeciwu wobec polityki Japonii¹⁷ i oczekiwania wywarcia na nią wpływu przez Waszyngton (*vide* odniesienia do II wojny światowej).

31 października 2025 r., <https://pism.pl/publikacje/bez-przelomu-w-relacjach-usa-i-chin-po-rozmowie-xi-trump> (dostęp: 23.01.2026).

¹⁵ Zob. M. Kalwasiński, op. cit.; *Fact Sheet: President Donald J. Trump Strikes Deal on Economic and Trade Relations with China*, The White House, 1 listopada 2025 r. (dostęp 23.01.2026); P. Kine, M. Messerly, „White House discloses details of China trade truce”, Politico, 1 listopada 2025 r., <https://www.politico.com/news/2025/11/01/white-house-china-trade-truce-00632759> (dostęp: 24.01.2026).

¹⁶ „President Xi Jinping speaks with U.S. President Donald J. Trump on the phone”, Ministry of Foreign Affairs. People’s Republic of China, 24 listopada 2025 r., https://www.fmprc.gov.cn/eng/xw/zyxw/202511/t20251124_11759133.html (dostęp: 24.01.2026).

¹⁷ Więcej o chińsko-japońskim kryzysie dyplomatycznym zob. np. E.-K. Pohlkamp, „Managing a rivalry: The latest Japan-China escalation and what Europe can do”, ECFR, 12 grudnia 2025 r.,

Na marginesie warto odnotować publikację nowej *Strategii Bezpieczeństwa Narodowego USA* z 5 grudnia 2025 r., którą zachodni analitycy postrzegają jako zapowiedź rezygnacji z przywództwa globalnego, a chińscy stratedzy raczej jako zwiastun bardziej „zrównoważonej” i potencjalnie groźniejszej supremacji Waszyngtonu¹⁸. Implementacja strategii przez USA i dalsze reakcje ChRL wymagają pogłębionej obserwacji, a stan relacji chińsko-amerykańskich pod koniec ubiegłego roku można określić terminem pauzy strategicznej.

Smok i niedźwiedź w tandemie: partnerstwo chińsko-rosyjskie bez granic w praktyce geopolitycznej

Polityka ChRL wobec Rosji w 2025 r. nie uległa przeobrażeniom. Niezmiennie opiera się na formule partnerstwa „bez granic”¹⁹, ogłoszonej przez Xi Jinpinga i Władimira Putina w 2022 r., które jednak nie ma charakteru klasycznego sojuszu wojskowego. W warstwie retorycznej Pekin przedstawiał Moskwę jako jedną z sił – poza sobą – napędzających pożądane zmiany globalne oraz kluczowego partnera w „przeciwdziałaniu destrukcyjnemu [...] kursowi Waszyngtonu”²⁰. Prokooperacyjna narracja Pekinu wobec Moskwy znalazła odzwierciedlenie w praktyce polityki zagranicznej mimo podtrzymywania deklarowanej neutralności ChRL wobec „kryzysu” ukraińskiego. Strona chińska konsekwentnie unikała określania rosyjskiej agresji mianem wojny, akcentując potrzebę szybkiego, kompromisowego rozwiązania (pomijając fakt bezprawności inwazji, naruszenia suwerenności Kijowa itp., skupiała się na tzw. uzasadnionych interesach bezpieczeństwa i „pierwotnych przyczynach” sporu – przez co powielala propagandę rosyjską).

Reżim Putina – jako antyzachodni i antyamerykański – pozostaje dla Chin systemowym partnerem, którego stabilność leży w interesie Pekinu. Wojna w Ukrainie angażuje zasoby Stanów Zjednoczonych, co sprzyja strategicznym kalkulacjom ChRL. W efekcie Pekin jest zainteresowany szerokim wsparciem Rosji, wykorzystując przy tym swoją przewagę – zwłaszcza gospodarczą – do kształtowania asymetrycznej współpracy zgodnie z własnymi priorytetami.

W wymiarze politycznym kluczowym wydarzeniem z zakresu relacji chińsko-rosyjskich była wizyta państwowa Xi Jinpinga w Rosji w dniach 7–10 maja

<https://ecfr.eu/article/managing-a-rivalry-the-latest-japan-china-escalation-and-what-europe-can-do/> (dostęp: 9.01.2026).

¹⁸ Yaqi Li, „How Chinese analysts interpret Trump’s 2025 National Security Strategy”, *The Diplomat*, 12 grudnia 2025 r., <https://thediplomat.com/2025/12/how-chinese-analysts-interpret-trumps-2025-national-security-strategy/> (dostęp: 29.12.2025).

¹⁹ O strategicznym zbliżeniu Chin i Rosji zob. M. Lubina, *Niedźwiedź w objęciach smoka. Jak Rosja została młodszym bratem Chin*, Szczeliny, Kraków 2022.

²⁰ R.D. Blackwill, R. Fontaine, „No limits? The China-Russia relationship and U.S. foreign policy”, CFR, grudzień 2024, <https://www.cfr.org/reports/no-limits-china-russia-relationship-and-us-foreign-policy> (dostęp: 10.01.2026).

2025 r., której główny – propagandowo – punkt stanowił udział chińskiego przywódcy w moskiewskiej paradzie z okazji obchodów tzw. Dnia Zwycięstwa w II wojnie światowej. Wizytę cechowała doniosła symbolika w postaci odniesień do chińsko-rosyjskiego historycznego i teraźniejszego „braterstwa broni”²¹ oraz wyraźnie propagandowy cel polegający na sygnalizowaniu wspólnej interpretacji II wojny światowej i jej współczesnej „pochodnej” – nazizmu, z którym Chiny i Rosja chcą walczyć.

Chiny dążyły do podkreślenia trwałości strategicznej współpracy z Kremlm, zwłaszcza w kontekście rozpoczęcia rozmów USA–Rosja dotyczących zakończenia wojny w Ukrainie oraz amerykańskich idealistycznych i naiwnych ambicji osłabienia partnerstwa chińsko-rosyjskiego. Pekin chciał też uzyskać rosyjskie poparcie dla swojej polityki w regionie Indo-Pacyfiku, w tym w kwestii Tajwanu i amerykańskiej sieci sojuszy, a także dla zmanifestowania wspólnego sprzeciwu wobec globalnej polityki handlowej Stanów Zjednoczonych.

Podczas wizyty zawarto ponad 20 dwustronnych porozumień o współpracy w różnych obszarach, w tym w mediach i edukacji, co wskazuje na zamiar pogłębienia chińsko-rosyjskiej koordynacji antyzachodnich działań propagandowych oraz stopniowego pozyskiwania legitymizacji społecznej dla bilateralnej współpracy, która dotąd była raczej projektem elit politycznych obu państw. W podpisanych dokumentach widać także wpływ koncepcji chińskich w postaci uwzględnienia pojęcia „społeczności o wspólnym przeznaczeniu dla ludzkości”, co dla Rosji nie było dużym ustępstwem, a dla Chin wizerunkowym sukcesem w sferze promowania swoich strategicznych narracji na arenie międzynarodowej.

Co istotne, we wspólnym oświadczeniu wydanym po wizycie położono duży nacisk na zapobieganie eskalacji jądrowej. Stanowiło to odpowiedź na strategiczne oczekiwania ChRL, dla której trwająca wojna w Ukrainie jest zjawiskiem pożądanym, natomiast stosowanie przez Moskwę szantażu nuklearnego nie spotyka się z aprobatą, a ewentualny konflikt nuklearny między Rosją a NATO byłby scenariuszem szczególnie niekorzystnym²². Fakt zaakcentowania potrzeby zapobiegania napięciom nuklearnym potwierdza supremację ChRL w jej relacji z Rosją. Chiny wsparły również narracyjnie Rosję, podnosząc potrzebę usunięcia pierwotnych przyczyn konfliktu rosyjsko-ukraińskiego.

²¹ M. Przychodniak, „Wizyta Xi Jinpinga w Rosji – »braterstwo broni« w rywalizacji z USA”, *Komentarz PISM*, nr 35, 13 maja 2025 r., <https://www.pism.pl/publikacje/wizyta-xi-jinpinga-w-rosji-braterstwo-broni-w-rywalizacji-z-usa> (dostęp: 10.01.2026).

²² Zob. J. Szczudlik, „China and Russia do not pose the same hard security threat to Europe”, *The Diplomat*, 17 października 2025 r., <https://thediplomat.com/2025/10/china-and-russia-do-not-pose-the-same-hard-security-threat-to-europe/> (dostęp: 24.01.2026); C.T. Nørup Sørensen, „Sino-Russian alignment stopping at the nuclear threshold”, *CEPA*, 26 sierpnia 2025 r., <https://cepa.org/comprehensive-reports/sino-russian-alignment-stopping-at-the-nuclear-threshold/> (dostęp: 14.01.2026).

Wyraziły też chęć rozszerzenia geograficznego wspólnych ćwiczeń wojskowych. W zamian Moskwa poparła Pekin w sprawie Tajwanu.

Rewizytę w Pekinie Władimir Putin złożył przy okazji uczestnictwa w szczycie Szanghajskiej Organizacji Współpracy oraz obchodach 80. rocznicy zakończenia II wojny światowej i kapitulacji Japonii (31 sierpnia – 3 września 2025 r.). Chiny poparły politycznie Rosję (m.in. po raz kolejny udowadniając, że jakkolwiek reżim izolacji dyplomatycznej Putina *de facto* nie działa) i przedstawiły perspektywy dalszej współpracy ekonomicznej.

Jakkolwiek podczas pekińskiej wizyty delegacji rosyjskiej podpisano szereg porozumień, to miały one znaczenie raczej symboliczne aniżeli realne pod kątem korzyści gospodarczych. Uwagę komentatorów przykuło ogłoszenie zawarcia z China National Petroleum Company „prawnie wiążącego memorandum” dotyczącego budowy gazociągu Siła Syberii 2, którym z Rosji do Chin ma docierać aż 50 mld m³ gazu rocznie²³. Fakt braku szerszych komentarzy na ten temat po stronie chińskiej świadczy o wstępnym procesie uzgodnień, a nie przełomowej decyzji. Niemniej jeśli inwestycja się powiedzie, to ChRL zyska dostęp do ogromnej ilości surowca w korzystnej cenie, a Rosja jedynego partnera zdolnego do absorpcji takiego wolumenu gazu²⁴.

Warto mieć przy tym na uwadze, że w przyszłości, w efekcie postępującej dywersyfikacji dostaw źródeł energii i zielonej transformacji gospodarki ChRL, rosyjskie paliwa kopalne będą odgrywały dla strony chińskiej coraz mniejszą rolę. Obecnie jednak, z uwzględnieniem roku 2025, współpraca surowcowa jest zarówno dla Pekinu (preferencyjne ceny za import – podyktowane przez Chiny; ogromna konsumpcja energii), jak i dla Moskwy (finansowanie gospodarki wojennej) niezwykle istotna. Od końca 2022 r. Pekin pozostaje odbiorcą blisko połowy rosyjskich węglowodorów²⁵. W warunkach ograniczenia importu źródeł energii z Rosji do Europy utrzymanie przez Moskwę względnej stabilności gospodarczej nie byłoby możliwe bez przejścia przez ChRL (i Indie) znacznej części wcześniejszych kierunków eksportu. Pekinowi zależało na rozwijaniu współpracy energetycznej z Rosją w 2025 r. także dlatego, że od lutego USA wstrzymały dostawy LNG do Państwa Środka, a import źródeł energii z Kataru okazał się niestabilny z uwagi na geopolityczną sytuację

²³ H. Tan, „Power of Siberia 2 reshapes China’s energy security calculus”, East Asia Forum, 31 października 2025 r., <https://eastasiaforum.org/2025/10/31/power-of-siberia-2-reshapes-chinas-energy-security-calculus/> (dostęp: 23.01.2026).

²⁴ M. Bogusz, F. Rudnik, M. Bartosiewicz, „Szczyt i parada. Dalsze poparcie Rosji dla chińskich ambicji”, *Analizy OSW*, 4 września 2025 r., <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2025-09-04/szczyt-i-parada-dalsze-poparcie-rosji-dla-chinskih-ambicji> (dostęp: 25.01.2026).

²⁵ F. Rudnik, M. Kalwasiński, „Zwieranie szeregow: rosyjsko-chińska współpraca energetyczna w obliczu narastającej konfrontacji z Zachodem”, *Komentarze OSW*, 12 grudnia 2025 r., <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2025-12-12/zwieranie-szeregow-rosyjsko-chinska-wspolpraca-energetyczna-w> (dostęp: 20.01.2026).

regionu (wojna izraelsko-irańska w czerwcu). Istotną przeszkodą dla tej współpracy były natomiast amerykańskie sankcje ze stycznia i października nałożone na Rosnieft i Łukoil.

ChRL a Globalne Południe: formaty wielostronne jako narzędzie promocji chińskiej wizji świata

W 2025 r. ChRL konsekwentnie wykorzystywała formaty wielostronne jako narzędzie promowania alternatywnej wizji ładu międzynarodowego i pozyskiwania poparcia państw Globalnego Południa. Działania te nosiły znamiona kształtowania inkluzywnego bloku politycznego, obejmującego państwa o zróżnicowanych interesach, lecz zjednoczone przekonaniem o potrzebie ograniczenia (niesprawiedliwej) dominacji Zachodu w systemie międzynarodowym. Pekin realizował tę strategię przez rozwijanie współpracy w ramach istniejących struktur oraz inicjowanie nowych formatów, oferując m.in. wsparcie rozwojowe jako zachętę.

W tej części autorzy koncentrują się wyłącznie na działaniach Chin charakterystycznych dla minionego roku: powołaniu Międzynarodowej Organizacji Mediacji (IOMed), organizacji szczytu Szanghajskej Organizacji Współpracy oraz obchodach 80. rocznicy zwycięstwa w II wojnie japońsko-chińskiej i II wojnie światowej. Pominęto natomiast formaty współpracy z Azją Południowo-Wschodnią (ASEAN), Afryką (FOCAC), Ameryką Łacińską (CELAC) i BRICS+.

Po pierwsze, z inicjatywy Chin powołano nową międzyrządową organizację – IOMed – która ma w drodze mediacji rozwiązywać spory między państwami, między państwem a obywatelem innego państwa i międzynarodowe spory handlowe między podmiotami prywatnymi. Ceremonia podpisania konwencji ustanawiającej IOMed odbyła się 30 maja 2025 r. w Hongkongu. W wydarzeniu uczestniczyło ok. 400 przedstawicieli 85 państw, dokument podpisały zaś 33 kraje (tylko dwa europejskie – Białoruś i Serbia)²⁶.

Wśród zasad działania IOMed trzeba zwrócić uwagę na dobrowolność zgłaszania i rozwiązywania sporów przez organizację, co wiązać można z wcześniejszymi zarzutami chińskimi co do jurysdykcji Stałego Trybunału Arbitrażowego, który w 2016 r. wydał niekorzystny dla Pekinu wyrok w sprawie roszczeń terytorialnych na Morzu Południowochińskim. Ponadto rezultat mediacji nie będzie miał charakteru prawnie wiążącego, a jego wykonanie zależeć będzie w istocie od porozumienia skonfliktowanych stron,

²⁶ „The signing ceremony of the Convention on the Establishment of the International Organization for Mediation successfully held in Hong Kong”, IOMed, 30 maja 2025 r., <https://www.iomed.int/2025/05/the-signing-ceremony-of-the-convention-on-the-establishment-of-the-international-organization-for-mediation-successfully-held-in-hong-kong/> (dostęp: 30.09.2025).

co wpisuje się w wizję kooperatywności i konsensualności relacji między państwami oraz dialogu i konsultacji jako chińskiej metody zarządzania spornymi kwestiami.

W swoim przemówieniu podczas ceremonii założycielskiej Wang Yi podkreślał, że w trosce o respektowanie rządów prawa, Karty Narodów Zjednoczonych i wiary w harmonię współczesne spory między państwami wymagają elastycznych ścieżek rozwiązywania, bardziej sprawiedliwego i korzystnego dla wszystkich systemu „wzmacniającego reprezentację i głos Globalnego Południa” i porzucenia zasady „ty przegrywasz, ja wygrywam”. Na tę potrzebę odpowiadać ma IOMed, należy ją bowiem postrzegać jako ciało powołane przez Chiny w celu promowania alternatywnego porządku międzynarodowego (w istocie w kontrze wobec ONZ) i odpowiedź na oczekiwania tych państw, które uznawały dotychczasowe mechanizmy rozwiązywania sporów za nieskuteczne i niewiarygodne, bo zachodniocentryczne. Globalne Południe przyjęło utworzenie IOMed z uznaniem i optymizmem²⁷.

Drugą istotną aktywnością wielostronną ChRL było zorganizowanie w Tianjinie w dniach 30 sierpnia – 1 września 2025 r. szczytu Szanghajskej Organizacji Współpracy, który zgromadził ponad 20 szefów państw i rządów, w tym liderów państw członkowskich i partnerskich, a także przedstawicieli organizacji międzynarodowych (ONZ, ASEAN). Był to historycznie największy szczyt organizacji (szerokie międzynarodowe poparcie).

Podczas szczytu przyjęto wspólną deklarację i inne dokumenty, poparto chiński pomysł utworzenia Banku Rozwoju Szanghajskej Organizacji Współpracy i uruchomienia różnych mechanizmów inwestycji i wsparcia pod egidą chińską. Ponadto ChRL zaoferowała 1,4 mld USD pożyczki dla partnerów i 280 mln USD grantów w ramach pomocy rozwojowej. Rozmowy i dokumenty potwierdziły ewolucję organizacji w kierunku bliższego wiązania gospodarczego partnerów z Pekinem oraz przekształcenia w platformę promocji interesów i koncepcji chińskich. Przyjęto również pewne ustalenia w zakresie bezpieczeństwa regionalnego, zwalczania terroryzmu i ekstremizmów itp. Uzgodnione porozumienia zostały przez Wangę Yi określone mianem „dziesięcioletniego planu budowy świata wielobiegunowego”²⁸, co *expressis verbis* potwierdza chińskie ambicje strategiczne.

²⁷ Zob. np. M. Muluaem, „International Organization for Mediation: Global history in the making”, Federal Democratic Republic of Ethiopia Institute of Foreign Affairs, 12 kwietnia 2025 r., <https://www.ifa.gov.et/2025/04/12/international-organization-for-mediation-global-history-in-the-making/>; H. Bilal Malik, „Issue brief on ‘International Organization for Mediation (IOMed): Promoting multilateralism and peaceful settlement of disputes’”, Institute of Strategic Studies Islamabad, 18 września 2025 r., <https://issi.org.pk/issue-brief-on-international-organization-for-mediation-iomed-promoting-multilateralism-and-peaceful-settlement-of-disputes/> (dostęp: 27.01.2026).

²⁸ M. Bogusz, F. Rudnik, M. Bartosiewicz, op. cit.

Xi Jinping wykorzystał szczyt, by przedstawić swoją kolejną inicjatywę odzwierciedlającą dążenia do reformy porządku międzynarodowego pod chińskim przewodnictwem²⁹ i uzupełniającą poprzednie filary – Globalną Inicjatywę Zarządzania (GGI). Jakkolwiek promowana jako zgodna z wartościami i zasadami ONZ, stanowi krok w kierunku budowy alternatywy dla obecnego ładu. Została ogłoszona podczas szczytu organizacji o wyraźnie antyzachodnim charakterze, w kontekście postępującego wycofywania się USA z globalnego przywództwa. Trudno zatem interpretować ją inaczej niż jako instrument konsolidacji państw Globalnego Południa (postulowanie większego ich udziału w globalnym zarządzaniu) w celu zmiany dynamiki światowego układu sił. Inicjatywa zwiastuje instytucjonalizację inspirowanego przez ChRL przekształcenia systemu międzynarodowego i „rywalizację o przywództwo w globalnym zarządzaniu”³⁰.

Z dokumentu koncepcyjnego chińskiego MSZ i przemówienia Xi podczas szczytu wynika, że podstawą GGI będzie przywiązanie do suwerennej równości państw, międzynarodowych rządów prawa, multilateralizmu, koncentracji na człowieku oraz faktycznych rezultatach, co wzmacnia narrację ChRL jako reformatora, a nie rewizjonisty³¹. Chiny wzywają państwa rozwijające się do współdziałania, a państwa rozwinięte – do skuteczniejszego zapewniania dóbr publicznych. Postulują poprawę efektywności instytucji międzynarodowych. W debacie na temat implementacji (niejasnych) założeń GGI pojawiają się głosy o traktowaniu IOMed jako jednej z podstawowych instytucji GGI, potrzebie reformy międzynarodowego systemu walutowego oraz uczynieniu AI dobrem publicznym dla całej ludzkości.

Kilka dni po szczycie przewodniczący Xi gościł w Pekinie przywódców światowych na uroczystości upamiętnienia 80. rocznicy zakończenia II wojny światowej w Azji. Było to kolejne istotne wydarzenie dla symbolicznego potwierdzania statusu Chin jako lidera Globalnego Południa i antyzachodniej koalicji. W tej największej w historii ChRL defiladzie wojskowej (3 września) wzięli udział m.in. przywódcy Rosji, Korei Północnej, Iranu, Wietnamu, Malezji czy Pakistanu. Grono gości kontrastowało z nieobecnością przedstawicieli państw zachodnich, bojkotujących paradę z powodu ścigania Władimira Putina przez Międzynarodowy Trybunał Karny.

Starannie wyreżyserowany spektakl polityczno-wojskowy wpisał się w chińską narrację o schyłku Zachodu pogrążonego w kryzysie relacji euroatlantyckich.

²⁹ Lee Dong Gyu, „The 2025 Tianjin SCO Summit: China’s intentions and limits”, The Asan Institute for Policy Studies, Issue Brief 2025, nr 36(S).

³⁰ W.Y. Kwok, „Beijing’s latest global leadership bid”, Jamestown, 31 października 2025 r., <https://jamestown.org/beijings-latest-global-leadership-bid/> (dostęp: 27.01.2026).

³¹ J. Nawrotkiewicz, „Monitor chiński”, Ośrodek Spraw Azjatyckich, Uniwersytet Łódzki, wrzesień 2025, s. 5.

Chiny wzmocniły wizerunek potęgi militarnej (prezentacja broni hipersonicznej), a zarazem państwa deklarującego gotowość do współpracy i stabilizacji, w kontraście do USA, które pod rządami Trumpa wprowadzają do ładu międzynarodowego niepewność. Pekin kontynuował swoją interpretację historii (zbieżną z rosyjską; Chiny jako główny zwycięzca i obrońca pokoju światowego), a poprzez odniesienia do walki z nazizmem, realizując historyczne *continuum*, legitymizuje swoją politykę wobec Tajwanu (obóz prezydenta Lai Ching-te opisywany przez organ prasowy KPCh jako prowadzący politykę „zbieżną z nazistowską”³²).

Chiny wobec Unii Europejskiej: 50-lecie nawiązania stosunków dyplomatycznych i rosnąca presja Pekinu na Europę

Chińska polityka wobec UE w ubiegłym roku koncentrowała się na nasilaniu presji gospodarczej, wpisując się jednocześnie w szerszą strategię polityczną Pekinu, obejmującą osłabianie spójności unijnej, więzi transatlantyckich oraz rozgrywanie państw członkowskich UE przeciwko sobie. Działania te wynikały także z wewnętrznych uwarunkowań gospodarczych ChRL, w szczególności problemu nadprodukcji i osłabionego popytu krajowego, co zwiększało znaczenie masowego eksportu na rynek europejski. Kształt tej polityki stanowił również pochodną przyjęcia pod koniec 2024 r. wysokich cel UE na chińskie samochody elektryczne.

W dobie „największej presji politycznej i gospodarczej, jaką Pekin wywiera na Europę”³³, nie udało się wykorzystać symbolicznie dogodnego momentu (50. rocznica nawiązania oficjalnych relacji chińsko-unijnych) do deeskalacji napięć między stronami. Stosunki Chin i Europy dotknięte są bowiem problemami strukturalnymi uniemożliwiającymi ich realny progres. W interesie Pekinu, postrzegającego Europę jako słabą, leżało dalsze ograniczanie dostępu europejskich towarów do swojego rynku i eksport nadprodukcji do Unii³⁴.

Mimo pewnej dyplomatycznej „ofensywy uroku” Chin z początku 2025 r.³⁵ (Pekin chciał wykorzystać moment osłabienia relacji unijno-amerykańskich po

³² S. Kolarz, M. Przychodniak, „Z »naszego« na chińskie – Międzynarodowa Organizacja Mediacji”, *Biuletyn PISM*, nr 102(3105), 24 września 2025 r., <https://www.pism.pl/publikacje/z-naszego-na-chinskie-miedzynarodowa-organizacja-mediacji> (dostęp: 26.01.2026).

³³ P. Uznańska, „Dialog z pozycji siły: chińska polityka wobec UE”, *Komentarze OSW*, 10 października 2025 r., <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2025-10-10/dialog-z-pozycji-sily-chinska-polityka-wobec-ue>.

³⁴ M. Przychodniak, „Szczyt UE-Chiny w Pekinie – komunikacja bez konkretnych efektów”, *Komentarz PISM*, nr 53, 27 lipca 2025 r., <https://www.pism.pl/publikacje/szczyt-ue-chiny-w-pekinie-komunikacja-bez-konkretnych-efektow> (dostęp: 28.01.2026).

³⁵ *Vide np.* słowa chińskiego ministra Wanga Yi na temat potrzeby bezpośredniego zaangażowania Europy w rozmowy pokojowe między Rosją a Ukrainą (L. Lee, S. Bu, E. Wang, „China calls for all stakeholders in Ukraine war to be in peace process”, Reuters, 15 lutego 2025 r.,

zaprzysiężeniu prezydenta Trumpa) nacisk w polityce unijnej przeniesiono na instrumenty presji ekonomicznej. Za przykład posłużyć może wprowadzenie przez chińskie Ministerstwo Handlu 4 kwietnia ub.r. ograniczeń na eksport metali ziem rzadkich i magnezów trwałych (retorsje wobec ówczesnych decyzji celnych Trumpa), co uderzyło w europejską i globalną gospodarkę. Chiny – wskutek interwencji Komisji Europejskiej – zrezygnowały w czerwcu z blokady eksportu siedmiu wspomnianych materiałów, ale wprowadziły zawiłe procedury, choć zgodziły się na mediacje KE w wyjątkowo trudnych sytuacjach³⁶. Skutki ograniczeń eksportowych szczególnie mocno odczuł europejski przemysł motoryzacyjny (w niektórych zakładach nawet wstrzymano produkcję), który nawet bez agresywnych restrykcji pozostaje narażony na silną konkurencję ze strony subsydiowanych producentów chińskich. W kwietniu eksport chińskich magnezów trwałych do UE spadł o 44% względem marca, a w maju o 62% w porównaniu z kwietniem³⁷.

Najważniejszym wydarzeniem z zakresu polityki ChRL wobec UE był jednodniowy szczyt UE-Chiny zorganizowany 24 lipca w Pekinie, choć zgodnie z chronologią powinien odbyć się wówczas w Brukseli. Xi Jinping odmówił wizyty w Europie i doprowadził do przyjazdu unijnych liderów do Pekinu. Skrócenie formuły spotkania zaproponował chiński minister spraw zagranicznych Wang Yi, co miało być rewanżem za wcześniejsze wprowadzenie przez Brukselę restrykcji na podmioty z ChRL zainteresowane udziałem w przetargu na sprzęty medyczne, jak również uwzględnienie dwóch chińskich banków w 18. pakiecie sankcyjnym przeciwko Rosji (na co zresztą Pekin odpowiedział zakazem transakcji z Chinami wobec dwóch litewskich banków)³⁸.

Szczyt odbywał się w warunkach braku postępów w UE w zakresie ograniczenia cel na chińskie samochody (pod naciskiem Niemiec) i zwiększenia chińskich inwestycji w europejską elektromobilność. Strona chińska nie wykazała gotowości na ustępstwa w sprawie wspierania Rosji, które Ursula von der Leyen i António Costa mieli jej przedstawiać jako warunki efektywniejszej współpracy, ani nieuczciwych praktyk gospodarczych. W efekcie jedynym „osiągnięciem” szczytu UE-Chiny była obustronna pozytywna ocena współpracy na rzecz ochrony klimatu i zapowiedź współdziałania w związku ze zbliżającą się konferencją COP30³⁹.

<https://www.reuters.com/world/china-calls-all-stakeholders-ukraine-war-be-peace-process-2025-02-15/> (dostęp: 28.12.2025).

³⁶ M. Przychodniak, „Szczyt UE-Chiny...”, op. cit.

³⁷ P. Uznańska, op. cit.

³⁸ Zob. ibidem oraz L. Lee, S. Bu, E. Wang, op. cit.

³⁹ „EU-China summit, 24 July 2025”, European Council, Council of the European Union, <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/international-summit/2025/07/24/>, 29 lipca 2025 r. (dostęp: 28.01.2026).

Regres stosunków chińsko-unijnych został pogłębiony wskutek chińskiej decyzji z 9 października 2025 r. o wprowadzeniu eksterytorialnych restrykcji na eksport towarów podwójnego zastosowania, w tym metali ziem rzadkich i akumulatorów litowo-jonowych. Obejmowały one m.in. obowiązek uzyskania licencji eksportowej oraz – w najostrzejszej formie – niemal całkowite wstrzymanie dostaw do końcowych odbiorców z sektora wojskowego. Oficjalnie decyzja spowodowana miała być potrzebą „lepszego obrony światowego pokoju [...] oraz spełnienia wymogów reżimu nieprolifracji [...]”, jak również ochrony łańcuchów dostaw⁴⁰. W praktyce miała na celu obniżenie zdolności produkcyjnych, także w obronności, UE i USA, co pozostaje szczególnie istotne wobec uzgodnienia bezprecedensowego wzrostu wydatków obronnych przez członków NATO (traktowanego przez ChRL jako zbrojne ramię USA, w przyszłości możliwe do wykorzystania przeciwko chińskim interesom na Indo-Pacyfiku) podczas szczytu w Hadze. Odcięcie europejskiego sektora zbrojeniowego od materiałów chińskich pośrednio wzmocniło Moskwę. Te działania ChRL wobec Unii można określić mianem „szantażu ekonomicznego”, jako że Chiny odpowiadają za 70% światowego wydobycia metali ziem rzadkich i 90% ich rafinacji. Skala obostrzeń wprowadzonych w 2025 r. była znacząca i miała charakter ogólnoeuropejski (dotąd ChRL stosowała raczej instrumenty koercji wobec pojedynczych państw członkowskich UE).

Co więcej, w ubiegłym roku Chiny dalej wywierały naciski na różne państwa członkowskie, m.in. wykorzystując tamtejsze prochińskie środowiska biznesowe, w celu osłabiania spójności UE. Skupiały się na naprzemiennym stosowaniu presji (część) i zachęt (rzadziej) w swojej polityce wobec kluczowych w ich przekonaniu państw UE – Niemiec, Francji i – *novum* – Hiszpanii, zwłaszcza ich sektorów przemysłowych i rolno-spożywczych. Jednym z niewielu pozytywnych przejawów chińskiej polityki wobec Europy było zniesienie sankcji nałożonych na byłych europarlamentarzystów⁴¹.

* * *

Analiza polityki zagranicznej Chińskiej Republiki Ludowej w 2025 r. potwierdza jej konsekwentnie rewizjonistyczny charakter, ukierunkowany na stopniową, selektywną reorganizację porządku międzynarodowego zgodnie z chińskimi interesami i narracjami. Pekin łączył intensywną aktywność dyplomatyczną z pragmatycznym wykorzystaniem instrumentów gospodarczych, narracyjnych i instytucjonalnych (dwa ostatnie w szczególności względem państw Globalnego Południa). Dąży przy tym do osłabienia dominacji Stanów Zjednoczonych i mobilizacji państw niezadowolonych wokół

⁴⁰ „MOFCOM spokesperson’s remarks on China’s recent economic and trade policies and measures”, Ministry of Commerce, 13 października 2025 r., https://english.www.gov.cn/news/202510/13/content_WS68ecc859c6d00ca5f9a06bc8.html (dostęp: 14.01.2026).

⁴¹ P. Uznańska, op. cit.

wizji wielobiegunowego świata. Stwarza pozytywne konotacje odnośnie do chińskiego współprzewodnictwa. Rosja zostaje przy tym ważnym elementem budowania świata według pekińskich założeń. Jednocześnie ChRL konsekwentnie pogłębiała presję na Unię Europejską, traktując ją zarówno jako obiekt nacisku ekonomicznego, jak i element szerszej gry geopolitycznej z USA.

W 2025 r. chińska polityka zagraniczna charakteryzowała się spójnością strategiczną, rosnącą asertywnością oraz wyraźnym rozdźwiękiem między deklarowaną inkluzywnością a praktyką selektywnego stosowania zasad, co w perspektywie średnio- i długoterminowej zwiększa niepewność i napięcia w systemie międzynarodowym.

The foreign policy of the People's Republic of China in 2025: Beijing's consistent effort to reorganize the international order

An analysis of the foreign policy of the People's Republic of China in 2025 confirms its revisionist character, oriented toward the gradual and selective reconfiguration of the international order in line with Chinese interests and narratives. Beijing combined intensive diplomatic activity with the pragmatic use of economic, discursive, and institutional instruments (the latter two particularly vis-à-vis states of the Global South). At the same time, it sought to weaken the dominance of the United States and to mobilize dissatisfied states around a vision of a multipolar world, while fostering positive connotations linked with China's (co)leadership role. Russia, in this context, remained an important partner for China in the process of the reconstruction of the international order. Simultaneously, the PRC consistently intensified pressure on the European Union, treating it both as an object of economic leverage and as an element of a broader geopolitical contest with the United States. In 2025, Chinese foreign policy was characterized by strategic coherence, growing assertiveness, and a disjunction between its declared inclusivity and the selective application of international norms and principles in practice – factors that, in the medium to long term, are likely to contribute to increased uncertainty and tensions within the international system.

Keywords: China, PRC, European Union, Russia, Global South, foreign policy, international order, competition

Słowa kluczowe: Chiny, ChRL, Unia Europejska, Rosja, Globalne Południe, polityka zagraniczna, porządek międzynarodowy, rywalizacja